

V Štrasburgu 15. 12. 2015
COM(2015) 678 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Správa o pokroku pri zriaďovaní vstupných centier („hotspots“) v Grécku

VŠEOBECNÝ PREHLAD

Dramatický počet migrantov, ktorí v roku 2015 prišli na grécke ostrovy (713 799 k 3. decembru podľa agentúry Frontex), viedol k vzniku migračnej a humanitárnej krízy, ktorá si vyžaduje naliehavé riešenie.

Komisia 29. septembra 2015 prijala [oznámenie](#), v ktorom načrtla okamžité operačné, rozpočtové a právne opatrenia v rámci európskej migračnej agendy, a v ktorom vyzýva na úplné spustenie programu premiestnenia a podporných tímov pracujúcich na riadení migrácie v problémových oblastiach („hotspots“).

V oznámení z 29. septembra sa však zistilo, že vykonávanie práva Európskej únie so zreteľom na budovanie spoločného európskeho azylového systému postupuje v členských štátoch príliš pomaly. Komisia preto predložila 14. októbra [oznámenie](#) o aktuálnom stave vykonávania prioritných opatrení v rámci európskej migračnej agendy, v ktorom stanovuje ďalšie kroky na nasledujúcich šesť mesiacov.

Konkrétne Komisia vyzvala Grécko, aby do konca novembra 2015 vykonalo akčný plán na sprevádzkovanie zostávajúcich vstupných centier („hotspot“), zvýšilo registračnú kapacitu v rámci systému EURODAC na porovnávanie odtlačkov prstov, zvýšilo dočasné ubytovacie kapacity vo vstupných centrách a vytvorilo riadiacu štruktúru pre krízové riadenie na zabezpečenie každodenného monitorovania problémových oblastí a proces premiestnenia migrantov.

Hoci sa od poslednej správy v októbri počet prichádzajúcich migrantov znížil (136 827 migrantov v novembri v porovnaní s 211 000 v októbri podľa UNHCR), súčasné počty sú stále veľmi vysoké.

Na správne riadenie týchto mimoriadne vysokých migračných tokov je nevyhnutné prijať prioritné opatrenia v piatich kľúčových oblastiach: zriadenie fungujúcich vstupných centier, vykonávanie programu premiestnenia, zabezpečenie účinného návratu migrantov, ktorí nemajú nárok na medzinárodnú ochranu, zlepšenie riadenia hraníc a vytváranie dostatočných a primeraných prijímacích kapacít.

Od zasadnutia Európskej rady 15. októbra sa dosiahol určitý pokrok, aj keď bol v porovnaní s pôvodným plánovaním oneskorený. V súčasnosti existuje len jedno vstupné centrum, ktoré nie je plne funkčné, a to v obci Moria (ostrov Lesbos). K otvoreniu ďalších vstupných centier, ktoré sa očakávalo koncom novembra, nedošlo. Začali sa však stavebné práce na rozšírenie a modernizáciu centra v obci Moria a na výstavbu vstupného centra na ostrove Leros. Podľa plánu stavebných prác by výstavba oboch centier mala byť dokončená 8. januára 2016. Na ostrove Chios bola určená lokalita na výstavbu a stavebný materiál bol dodaný 11. decembra. Ak sa práce začnú podľa plánu v týždni od 14. do 18. decembra, môžu byť ukončené v prvej polovici januára 2016. Stavebné práce na ostrove Kos nepokročili a na ostrove Samos sa ešte nezačali, pretože je stále potrebné určiť lokalitu na výstavbu. Tieto práce sa musia urýchliť.

Od októbrového zasadnutia Európskej rady sa uskutočnili štyri premiestňovacie lety a dva ďalšie sú naplánované na 17. decembra a začiatok januára. Malo by sa vynaložiť väčšie úsilie na zlepšenie poskytovania informácií pre poskytovateľov služieb na mieste a migrantov, ako aj na zvýšenie kapacity na určenie kandidátov na premiestnenie a ich registráciu. S cieľom znížiť neistotu súvisiacu s vykonávaním programu premiestnenia a zvýšiť jej efektívnosť

musia byť oprávnení žiadatelia o azyl riadne informovaní o svojich povinnostiach, keď sa na schéme zúčastňujú. Zároveň treba členským štátom pripomenúť, že uvedená schéma je záväzná a počet miest, ktoré poskytujú, sa musí zvýšiť. V súčasnosti premiestnenie komplikuje najmä čas potrebný na získanie povolenia od prijímajúcich členských štátov a nízky počet príslubov iných členských štátov súvisiacich s premiestnením. Do 15. decembra grécke orgány predložili ostatným členským štátom na schválenie 297 kandidátov na premiestnenie do iných členských štátov.

Počet návratov migrantov (dobrovoľných aj nútených) je potrebné výrazne zvýšiť. K pokroku došlo v oblasti riadenia hraníc, keďže sa 3. decembra 2015 dosiahla dohoda o nasadení agentúry Frontex na severnej hranici, ktorej podrobnosti je ešte potrebné stanoviť. Okrem toho sa významný krok vykonal aktiváciou rýchlych pohraničných zásahových tímov (RABIT) 12. decembra a očakáva sa, že sa tým posilní kapacita riadenia hraníc na mori. V neposlednom rade je potrebné informovať o významných udalostiach súvisiacich s prijímacou kapacitou. Dokončením všetkých piatich vstupných centier do konca januára 2016 sa zaistí, že na piatich ostrovoch bude k dispozícii 7 000 miest prvého príjmu. Komisia a vysoký komisár OSN pre utečencov (UNHCR) začali 14. decembra realizovať program prenájomu, čím sa vytvorí ďalších 20 000 miest na prijímanie žiadateľov o azyl a kandidátov na premiestnenie na pevnine. Do začiatku januára 2016 bude ako súčasť rozvoja (a obnovy) vstupných centier na ostrovoch Lesbos, Leros a Chios vytvorených 4 500 miest na prijímanie. V Grécku by malo byť do začiatku januára 2016 k dispozícii 35 000 miest na prijímanie (Grécko sa na [stretnutí vedúcich predstaviteľov západného Balkánu](#) zaviazalo ku koncu roka 2015 poskytnúť 30 000 miest a spolu najmenej 50 000 miest).

V stručnosti možno konštatovať, že napriek pokroku, ktorý sa s pomocou Komisie podarilo dosiahnuť na mieste, je ešte stále potrebné vykonať veľa práce. Všetkých päť vstupných centier musí byť dokončených bez ďalšieho omeškania. Proces registrácie je potrebné ďalej zlepšovať aj prostredníctvom výrazného zvýšenia počtu zariadení na odber odtlačkov prstov systému EURODAC. Je potrebné naďalej posilňovať programy premiestnenia a návratu a zrýchliť vysielanie odborníkov prostredníctvom agentúry Frontex a nasadzovanie prostriedkov.

Komisia venuje osobitné úsilie na pomoc Grécku pri zriaďovaní vstupných centier, najmä prostredníctvom priameho každodenného zapájania služby Komisie na podporu štrukturálnych reforiem (ďalej len „SRSS“) – nového útvaru Komisie, ktorý začal fungovať 1. júla 2015 pod priamym vedením predsedu Jean-Claude Junckera a je zameraný na poskytovanie špecializovanej technickej pomoci členským štátom pri vykonávaní dôležitých administratívnych a štrukturálnych reforiem. Služba SRSS pomáha v Grécku osobitný tím z GR HOME, ktorého poverení členovia pomáhajú v Grécku priamo na mieste s častými návštevami piatich ostrovov, na ktorých sú umiestnené vstupné centrá (jedna osoba pôsobí na ostrove Lesbos).

Komisia pomáha Grécku priamo na mieste

Tím Komisie pod vedením generálneho riaditeľa služby na podporu štrukturálnych reforiem (ďalej len „GR SRSS“) poskytuje Grécku pri riešení utečeneckej krízy praktickú podporu. Počas posledných ôsmich týždňov strávil GR SRSS polovicu času v Grécku, kde priamo na mieste riadil tím a koordinoval činnosti s gréckymi orgánmi.

Tím pozostávajúci zo 47 členov (12 z nich pôsobí v Aténach) pomáha Grécku získať zrýchlený prístup k núdzovým finančným prostriedkom, zlepšiť koordináciu medzi rôznymi zúčastnenými aktérmi, riešiť administratívne prekážky a uľahčovať výmenu poznatkov o riadení hraníc a premiestňovaní. Spolu s UNHCR zohrala služba SRSS kľúčovú úlohu pri začatí realizácie programu prenajímania, ktorého účelom je zaistiť 20 000 miest na prijímanie žiadateľov o azyl v Grécku – v súlade so záväzkom prijatým počas stretnutia vedúcich predstaviteľov západného Balkánu 25. októbra 2015. Tím SRSS uľahčil a urýchlil uverejnenie výzvy UNHCR na vyjadrenie záujmu pre potenciálnych partnerov na poskytnutie 20 000 miest na prijímanie, a to najmä zabezpečením – v spolupráci s ďalšími útvarmi Komisie – sumy 80 mil. EUR z rozpočtu EÚ na rok 2016, ktoré sú nevyhnutné na zaistenie miest na prijímanie prostredníctvom dotácií na prenájom a programov hostiteľských rodín.

Ďalšie konkrétne príklady podpory zahŕňajú:

- vďaka podpore SRSS sa dosiahol pokrok vo vykonávaní právne záväznej dohody EÚ o readmisii EÚ s Pakistanom. Dohoda nefungovala efektívne, cestovné doklady navrátilcov neboli uznávané alebo opakovane dochádzalo k zdržaniam pri vybavovaní potrebných administratívnych formalít. Tím SRSS spojil grécke a pakistanské orgány, aby spoločne vyriešili administratívne ťažkosti a aby prijali záväzok urýchliť vykonávanie dohody o readmisii a zrýchliť návrat štátnych príslušníkov Pakistanu, ktorí nemajú právo na medzinárodnú ochranu. Vďaka tomu bolo možné 2. decembra zorganizovať prvý spiatočný let z Grécka do Pakistanu, v rámci ktorého bolo úspešne vrátených 19 utečencov.
- viaceré intervencie – vrátane niekoľkých špecializovaných misií z Bruselu zameraných na financovanie – na uvoľnenie finančnej podpory na premiestnenie, návrat a prijímanie; vďaka činnosti služby SRSS bola v decembri prístupná núdzová pomoc pre grécku políciu a Medzinárodnú organizáciu pre migráciu (IOM) vo výške približne 2,5 mil. EUR na úspešné obnovenie programu núteného návratu a podporovaného dobrovoľného návratu.
- podporu pri prekonávaní administratívnych prekážok týkajúcich sa premiestnenia: spolu s gréckym úradom pre azyl vypracovala služba SRSS informačnú brožúru a formulár, ktoré sú k dispozícii aj v arabčine, na identifikáciu osôb potenciálne oprávnených na premiestnenie.
- poskytovanie poradenstva v otázkach v súvislosti s verejným obstarávaním: práve vďaka práci SRSS sa v decembri mohol začať zrýchlený postup verejného obstarávania v súvislosti s ďalšími šiestimi zariadeniami na odobratie odtlačkov prstov systému EURODAC.
- vytvorenie medziagentúrneho koordinačného mechanizmu s jasnými hierarchickými vzťahmi: jednou z hlavných výziev súvisiacich s fungovaním vstupných centier bola otázka koordinácie. Hoci sa politické koordinačné štruktúry ľahko zriadili, potrebných bolo niekoľko stretnutí služby SRSS a generálneho tajomníka pre vládnu koordináciu v Grécku, aby boli vymenovaní prevádzkoví riaditelia jednotlivých vstupných centier a koordinátor kontaktných miest na centrálnej úrovni. Uľahčuje to výmenu informácií medzi vstupnými centrami a centrálnou úrovňou. Okrem toho bola grécka polícia určená ako ústredný orgán zodpovedný za stavebné práce vo vstupných centrách.
- vytvorenie medziagentúrnych pracovných skupín s cieľom optimalizovať fungovanie vstupných centier a proces premiestnenia, ako aj poskytovanie odborného poradenstva v týchto otázkach napríklad poskytovaním pomoci pri žiadostiach o aktiváciu podporných tímov RABIT.
- podpora pri rokovaniach s tretími krajinami o readmisii.

Komisia poskytuje značnú núdzovú finančnú podporu – nad rámec prostriedkov vo výške 474 mil. EUR plánovaných na riadenie migrácie a hraníc v rokoch 2014 až 2020 – s cieľom uľahčiť príjem, návrat a premiestnenie v Grécku.

Núdzová pomoc k 10. decembru 2015

Členský štát		AMIF	ISF – hranice a víza	SPOLU
Grécko	EUR	9 709 724,50	18 157 428,84	27 867 153,34
Grécko/UNHCR	EUR		4 129 700,16	
Grécko/IOM	EUR	20 000 000,00		

I. PROBLÉMOVÉ OBLASTI – SÚČASNÝ STAV

1. Grécke orgány určili päť problémových oblastí na ostrovoch Lesbos, Leros, Kos, Chios a Samos.
2. Moria (Lesbos) je v súčasnosti jediným fungujúcim vstupným centrom, v ktorom proces registrácie zahŕňa: skríning, kontrolu dokladov, odber odtlačkov prstov a registráciu s podporou agentúry Frontex, ako aj možnosť požiadať o azyl a premiestnenie s pomocou Európskeho podporného úradu pre azyl (ďalej len „EASO“). Odtlačky prstov sa vkladajú priamo do systému EURODAC; v súčasnosti je v prevádzke 22 zariadení systému EURODAC; odhaduje sa, že potrebných je 36 takýchto zariadení, pričom zvyšné zariadenia budú k dispozícii najneskôr v polovici januára 2016.
3. Ministerským rozhodnutím z 2. decembra Grécko objasnilo, že za riadenie každodennej prevádzky vstupných centier bude zodpovedná služba prvého príjmu. Zástupca ministra pre migráciu je – podľa potreby v spolupráci s ďalšími útvarmi – zodpovedný za plánovanie, koordináciu, technické prevedenie, dohľad a odovzdanie prác.
4. Grécke orgány vypracovali s podporou projektantov UNHCR a gréckych ozbrojených síl technické plány na ďalší rozvoj a obnovu vstupných centier na ostrovoch Lesbos, Leros, Chios a Kos. Práce sa začali začiatkom decembra na ostrovoch Lesbos a Leros a podľa plánu stavebných prác sa ich ukončenie očakáva 8. januára 2016. Stavebný materiál bol na ostrov Chios dodaný 11. decembra 2015. Za predpokladu, že sa výstavba začne podľa plánu v týždni od 14. do 18. decembra, mali by sa práce dokončiť do polovice januára.
5. Práce na ostrove Kos sa oneskorili z dôvodu miestnych protestov a nie je jasné, kedy budú tieto práce pokračovať. Na ostrove Samos je ešte potrebné určiť miesto, na ktorom bude vstupné centrum stáť, a technické plány budú vypracované zodpovedajúcim spôsobom s cieľom dokončiť práce do konca januára.
6. Grécko zriadilo centrálny koordinačný výbor zahŕňajúci najviac zapojené útvary, ktorému predsedá generálny tajomník pre koordináciu. Grécko vymenovalo aj dočasných koordinátorov vstupných centier na každom ostrove z radov gréckej polície. Grécke orgány uviedli, že po ukončení prác vo vstupných centrách budú vymenovaní koordinátori nahradení úradníkmi zo služby prvého príjmu.
7. Bola zriadená pracovná skupina pozostávajúca z členov gréckych orgánov, Európskej komisie, agentúr EÚ a UNHCR s cieľom optimalizovať organizáciu vstupných centier a naplánovať potrebné nasadenie prostriedkov a odborníkov.
8. Po vymenovaní 31 vedúcich tímov z radov gréckej polície, ku ktorému došlo 7. decembra 2015, bude agentúra Frontex v januári 2016 postupne zvyšovať svoju prítomnosť.

V decembri 2015 agentúra Frontex vyšle ďalších 165 pracovníkov. V súčasnosti je na piatich ostrovoch identifikovaných ako problémové oblasti nasadených 304 prizvaných príslušníkov pohraničnej stráže agentúry Frontex, ktorí pomáhajú pri skríningu a odoberaní odtlačkov prstov, ako aj pri kontrole pravosti dokladov.

9. Registrácia sa vo všetkých identifikovaných problémových oblastiach naďalej čiastočne vykonáva podľa postupu systému EURODAC a čiastočne s použitím papiera a atramentu v dôsledku nedostatku zariadení na odber odtlačkov prstov systému EURODAC. V problémových oblastiach sa celkovo využíva 46 zariadení na odber odtlačkov prstov systému EURODAC, zatiaľ čo na náležité fungovanie systému je potrebných ďalších 30 zariadení. S cieľom vyriešiť tento nedostatok poskytlo Nemecko 15 zariadení systému EURODAC, 9 zariadení bolo obstaraných prostredníctvom UNHCR a 6 zariadení je v procese obstarávania prostredníctvom núdzového grantu fondu ISF. Vďaka tomu by do polovice januára mali byť vstupné centrá plne vybavené dostatočným počtom zariadení systému EURODAC, takže odber odtlačkov prstov už nebude potrebné vykonávať s použitím atramentu, čo má za následok oneskorené vkladanie odtlačkov prstov do databázy EURODAC. Pokiaľ ide o dodatočné potreby na pevnine ako aj potrebu náhrady zariadení, grécke orgány predložili 10. decembra žiadosť o núdzové financovanie na pokrytie nákupu ďalších 90 zariadení systému EURODAC. Okrem toho bola 9. decembra uverejnená ďalšia výzva týkajúca sa vybavenia na odber odtlačkov prstov, a to prostredníctvom platformy integrovaných dojednaní EÚ o politickej reakcii na krízu (IPCR).
10. Agentúra Frontex, EASO a eu-LISA ukončili pilotný projekt s cieľom zvýšiť kapacitu spracovania vstupných centier zjednodušením pracovných postupov. Zistenia boli predložené príslušným orgánom a ďalším partnerom. Europol vyslal osobitného dôstojníka do regionálnej jednotky EÚ v meste Pireus, ktorý doplní pracovníkov, ktorých už vymenovala agentúra Frontex a úrad EASO.
11. Hoci Komisia oceňuje kroky, ktoré prijali grécke orgány s cieľom riešiť problém odberu odtlačkov prstov neregulárnych migrantov, 10. decembra vydala formálnu výzvu, v ktorej grécke orgány požiadala o ďalšie informácie týkajúce sa súčasnej situácie. Komisia zaznamenala rozdiely medzi počtom zistených nelegálnych prekročení hraníc na gréckej vonkajšej hranici a počtom osôb, ktorým boli odobraté odtlačky prstov. V správe agentúry Frontex týkajúcej sa obdobia od 20. júla 2015 do 30. novembra 2015 sa uvádza, že do Grécka neregulárne vstúpilo 492 744 štátnych príslušníkov tretích krajín. Štatistiky systému EURODAC pre Grécko naznačujú, že odtlačky prstov boli odobraté iba 121 325 štátnym príslušníkom tretích krajín.

Čo je ešte potrebné urobiť

1. Grécko musí v súlade s plánovaným harmonogramom dokončiť výstavbu vstupných centier na ostrovoch Lesbos, Leros a Chios. Mali by sa okamžite začať stavebné práce na ostrove Kos a malo by sa rozhodnúť o umiestnení vstupného centra na ostrove Samos, aby do konca januára mohlo začať fungovať.
2. Grécko by malo v spolupráci s Európskou komisiou, agentúrami EÚ a úradom UNHCR optimalizovať organizáciu vstupných centier na základe hodnotenia potrieb na jednotlivých ostrovoch a vychádzajúc zo zistení medziagentúrneho pilotného projektu.

V tomto kontexte by sa mal vytvoriť štruktúrovaný systém pre vylodovanie na miestach určených na tento účel a prepravu do vstupných centier.

3. Na základe podrobného posúdenia potrieb by mali členské štáty poskytnúť potrebných odborníkov s cieľom zabezpečiť uvedenie vstupných centier do plnej prevádzky hneď po ukončení stavebných prác. Grécko by malo zase zaistiť nasadenie dostatočného počtu vedúcich tímov a prítomnosť dostatočného počtu bezpečnostných pracovníkov v problémových oblastiach.
4. Grécko by malo bez ďalšieho odkladu obstaráť ďalšie potrebné zariadenia na odber odtlačkov prstov, a to využitím zrýchleného alebo zjednodušeného postupu stanoveného v smerniciach 2004/18/ES a 2014/24/EÚ v prípade „naliehavosti“ alebo „mimoriadnej naliehavosti“.
5. Informačné systémy by sa mali aktualizovať, aby sa v prvom rade zaviedol plnofunkčný automatizovaný systém na identifikáciu odtlačkov prstov (AFIS) a takisto aby sa zabezpečilo prepojenie medzi vnútroštátnymi databázami a databázami EÚ/medzinárodnými databázami, čím by sa umožnila úplná kontrola prichádzajúcich migrantov v databáze Schengenského informačného systému (SIS) II/databáze odcudzených a stratených cestovných dokladov Interpolu (STLD).
6. Grécko by s podporou Európskej komisie a agentúr EÚ malo definovať potreby z hľadiska kultúrnych sprostredkovateľov a tlmočníkov a posilniť ich prítomnosť v problémových oblastiach.
7. Je potrebné zlepšiť koordináciu systematickým a účinným využívaním koordinačných mechanizmov, ktoré boli zavedené. Postavenie vymenovaných koordinátorov pre ostrovy by sa malo posilniť prostredníctvom osobitného mandátu, ktorý by im umožňoval koordinovať všetkých príslušných vládnych a mimovládnych aktérov pôsobiacich na miestach, kde sú umiestnené vstupné centrá.
8. Europol by mal posilniť svoju prítomnosť v Grécku a uzavrieť operačné dohody s gréckymi orgánmi, aby im pomohol v boji proti prevádzkačstvu. Pomoc by mala zahŕňať vedenie finančných vyšetrovaní, opatrenia proti falšovaniu dokladov a lepšie využívanie sietí imigračných styčných dôstojníkov (ILO) v tretích krajinách ako zdrojov relevantných informácií.
9. Grécka polícia by mala poskytovať odbornú prípravu policajným dôstojníkom umiestneným vo vstupných centrách zameranú na identifikáciu sfalšovaných dokladov.

II. PREMIESTNENIE – SÚČASNÝ STAV

1. Prvý premiestňovací let z Grécka do Luxemburska s 30 žiadateľmi o azyl sa uskutočnil 4. novembra 2015. V decembri sa tempo premiestňovania zrýchlilo, premiestňovacie lety sa uskutočnili 10. decembra 2015 (Fínsko), 14. decembra (Nemecko) a 15. decembra (Litva). Ďalšie lety sú naplánované na 17. decembra (Portugalsko) a na začiatok januára (Lotyšsko). Do 17. decembra 2015 sa z Grécka premiestnilo celkovo 76 uchádzačov o azyl.

2. V súčasnosti je celkový počet kandidátov na premiestnenie, ktorí boli zaregistrovaní ako žiadatelia o medzinárodnú ochranu, 370 osôb a k 11. decembru grécke orgány predložili ostatným členským štátom žiadosť o schválenie premiestnenia 297 kandidátov.
3. Kandidátov na premiestnenie je v súčasnosti viac ako miest na premiestnenie. Len deväť členských štátov poskytlo pre kandidátov na premiestnenie 305 miest, zatiaľ čo 14 členských štátov vymenovalo styčných dôstojníkov. Prvé stretnutie styčných dôstojníkov v Grécku sa konalo 27. novembra 2015 a druhé stretnutie sa konalo 9. decembra.
4. Poskytovanie informácií utečencom o programe premiestnenia sa v súčasnosti obmedzuje na vstupné centrum na ostrove Lesbos, na ktorom pôsobí EASO, UNHCR a grécka azylová služba. EASO nasadil na tento účel celkovo šesť odborníkov a v blízkej budúcnosti plánuje ich počet zvýšiť na desať.
5. Na podporu procesu premiestnenia na ostrovoch obstaral EASO ďalších desať mobilných jednotiek s vybavením. Mobilné jednotky boli do Grécka doručené a možno ich kedykoľvek používať na všetkých piatich ostrovoch, na ktorých sú umiestnené vstupné centrá.
6. Počet pracovníkov gréckej azylovej služby zaoberajúcich sa premiestnením je v súčasnosti stále obmedzený. Ich kapacita je však stále podstatne vyššia (kapacita na registráciu 40 až 50 osôb za deň), ako je počet žiadateľov, ktorí prejavia záujem o registráciu (približne 10 za deň). EASO podporí grécku azylovú službu v štádiu registrácie vyslaním odborníkov na posúdenie štátnej príslušnosti a klauzúl o vylúčení.
7. Komisia plánuje prostredníctvom príslušného národného programu Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) sprístupniť Grécku dohodnutú finančnú podporu (500 EUR na premiestnenú osobu) na podporu presunov v rámci programu premiestnenia. Grécka azylová služba poverí medzinárodnú organizáciu pre migráciu (IOM) prevádzkovými aspektmi programu premiestnenia, ktorá súhlasila s tým, že bude predbežne financovať súčasné presuny až do uzavretia doplnkovej dohody o núdzovom grante s Komisiou vo výške 20 mil. EUR, ktorá sa má podpísať do konca decembra 2015.
8. Bola vytvorená pracovná skupina pozostávajúca z gréckych orgánov, Európskej komisie, agentúr EÚ, IOM a UNHCR, ktorej úlohou je optimalizovať proces premiestnenia.
9. Európska komisia podporuje proces premiestnenia sprístupnením potrebného financovania a poskytovaním technickej podpory Grécku prostredníctvom svojho tímu na mieste.

Čo je ešte potrebné urobiť

1. Poskytovanie informácií o programe premiestnenia utečencom je potrebné zintenzívniť, a to okrem iného zvýšením prítomnosti pracovníkov gréckej azylovej služby a EASO vo vstupných centrách, ako aj výrobou a distribúciou informačných materiálov pre potenciálnych kandidátov na premiestnenie o premiestnení a o ich právach a povinnostiach v tejto súvislosti. Styční dôstojníci členských štátov by mali kandidátom na premiestnenie poskytnúť informácie o pridelených krajinách určenia.

2. Je potrebné podstatne zvýšiť kapacitu na registráciu a spracovanie žiadostí o azyl. Grécka azylová služba plánuje na tento účel do polovice februára prijať ďalších 40 pracovníkov, čím by sa jej kapacita mala zvýšiť tak, že by bola schopná registrovať 100 až 120 žiadostí denne. Na ďalšie zvýšenie počtu registrácií podľa potreby je potrebné prijať ďalších pracovníkov.
3. Členské štáty by mali výrazne skrátiť čas odozvy na žiadosti o premiestnenie, ktoré im predkladajú grécke orgány (a upustiť od nadmerných kontrol ad hoc vykonávaných v Grécku).
4. Členské štáty by mali výrazne zvýšiť svoje prísluby v rámci programu premiestnenia.
5. Na základe odporúčaní pracovnej skupiny by sa mal proces premiestnenia ďalej optimalizovať.

III. NÁVRAT – SÚČASNÝ STAV

1. Na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín do ich krajiny pôvodu Grécku stále chýba štruktúrovaná a komplexná stratégia pre návrat, najmä pokiaľ ide o nútené návraty a v prípade potreby možnosť zaistenia.
2. Podľa údajov, ktoré poskytli grécke orgány, sa od začiatku roka 2015 uskutočnilo 16 131 nútených návratov, z ktorých väčšina sa uskutočnila do Albánska. Zatiaľ posledný charterový let, ktorý bol prenajatý a koordinovaný agentúrou Frontex, odletel z Atén 2. decembra a prepravoval 49 navrátilcov pakistanskej štátnej príslušnosti. Pakistanské orgány prijali v Pakistane len 19 z nich. Zvyšných 30 nebolo umožnené vystúpiť a boli vrátení, hoci mali platné cestovné doklady vydané pakistanským veľvyslanectvom v Aténach.
3. Na uskutočnenie návratov je k dispozícii 5 400 miest na zaistenie, čo sa v bezprostredne krátkom období považuje vzhľadom na obmedzenú kapacitu vykonávať nútené návraty za postačujúce. Zistili sa vážne nedostatky týkajúce sa podmienok zaistenia – najmä pokiaľ ide o dodávky potravín. Túto situáciu je potrebné okamžite zlepšiť.
4. Podľa údajov organizácie IOM sa v tomto roku uskutočnilo 3 460 asistovaných dobrovoľných návratov. V dôsledku vážnych finančných obmedzení počet dobrovoľných návratov od júla značne klesol.
5. Európska komisia poskytla gréckej polícii a organizácii IOM núdzovú pomoc (približne 2,5 mil. EUR) s cieľom umožniť rýchle obnovenie programu nútených návratov a asistovaných dobrovoľných návratov. V dôsledku toho sa obnovil program asistovaného dobrovoľného návratu.
6. Európska komisia uskutočnila špecializované misie, napríklad do Pakistanu s cieľom uľahčiť readmisiu.
7. Európska komisia uskutoční špecializovanú monitorovaciu misiu v Grécku zameranú na systém pre návrat s cieľom posúdiť situáciu a navrhnúť operatívne riešenia v súlade s európskym *acquis*.

Čo je ešte potrebné urobiť

1. Grécke orgány musia vypracovať jasnú stratégiu pre nútené návraty tým, že sa určia prioritné tretie krajiny na spoluprácu a vyriešia sa nedostatky v ich systéme zadržania. Grécko musí zefektívniť administratívne postupy s cieľom umožniť rýchly návrat.
2. Grécko musí zvýšiť počet nútených a dobrovoľných návratov, ako aj prijať potrebné opatrenia na zabezpečenie okamžitého čerpania dostupných prostriedkov v rámci národného programu AMIF.
3. Grécke orgány by svoje činnosti v oblasti návratu mali viac zamerať na najrelevantnejšie štátne príslušnosti v kontexte problémových oblastí (Pakistanci, ale aj Afganci, Iránci a Bangladéšania) namiesto súčasného zamerania sa na štátnych príslušníkov Albánska a Bývalej juhoslovanskej republiky Macedónsko.
4. Informácie o asistovanom dobrovoľnom návrate by sa mali migrantom poskytovať už počas ich pobytu v oblastiach, kde sú umiestnené vstupné centrá. Mala by sa zväziť aj informačná kampaň v oblastiach blízko hraníc s bývalou Juhoslovanskou republikou Macedónsko.
5. Európska komisia by s podporou členských štátov mala zintenzívniť spoluprácu s tretími krajinami na zabezpečenie ľahšej readmisie migrantov, ktorí nie sú oprávnení na medzinárodnú ochranu. To tiež znamená najmä ďalšie úsilie s cieľom zabezpečiť readmisiu štátnych príslušníkov tretích krajín Tureckom.
6. Agentúra Frontex by mala zabezpečiť, aby spoločné návratové lety mali pravidelné medzipristátie v Grécku na účely vykonávania operácií návratu.
7. Podmienky v centrách zaistenia treba urýchlene zlepšiť.

IV. ZLEPŠENIE RIADENIA HRANÍC – SÚČASNÝ STAV

1. Na žiadosť Grécka bude agentúra Frontex tejto krajine pomáhať s registráciou migrantov v oblasti pri severnej hranici. Uskutočnila sa spoločná technická misia agentúry Frontex a gréckej polície s cieľom určiť technické potreby. V regióne Idomeni už agentúra Frontex nasadila obmedzený počet pracovníkov. Nárast počtu týchto pracovníkov sa očakáva v priebehu januára.
2. EÚ sa s Tureckom dohodla na spoločnom akčnom pláne, ktorý by mal viesť k merateľnému zníženiu počtu utečencov prichádzajúcich do Grécka z Turecka.
3. Grécko zriadilo s Tureckom spoločné pracovné skupiny s cieľom prehĺbiť spoluprácu v oblasti riadenia hraníc.
4. Dňa 3. decembra 2015 Grécko požiadalo o aktiváciu rýchlych pohraničných zásahových tímov (RABIT) Egejskom mori. Výkonný riaditeľ agentúry Frontex prijal kladné rozhodnutie o aktivácii tímov RABIT 10. decembra. Operácia tímov RABIT povedie k zdokonaleniu spoločnej operácie Poseidon, ktorá pokrýva tú istú operačnú oblasť.

5. V reakcii na výzvu agentúry Frontex, v ktorej žiadala o 75 489 osobodní, členské štáty dosiaľ prisľúbili 23 698 osobodní (31 % pokrytie).

Čo je ešte potrebné urobiť

1. Grécke orgány a agentúra Frontex by mali urýchlene stanoviť prevádzkové detaily nasadenia príslušníkov agentúry Frontex na severnej gréckej hranici.
2. V nadväznosti na aktiváciu tímov RABIT by členské štáty mali bezodkladne zabezpečiť personál a vybavenie na zabezpečenie toho, aby potreby identifikované Gréckom a agentúrou Frontex boli v plnej miere uspokojené.

V. PRIJÍMACIA KAPACITA

1. Európska Komisia a UNHCR podpísali 14. decembra spoločné vyhlásenie o programe prenajímania, ktorým sa reálne zvýši prijímacia kapacita v Grécku o 20 000 miest na pevnine a ďalších 7 000 miest vo vstupných centrách. Na základe toho sa očakáva, že UNHCR vyberie 18. decembra svojich realizačných partnerov. UNHCR môže potom okamžite poskytnúť ubytovanie uchádzačom o azyl a kandidátom na premiestnenie. Na tento účel sa Komisia rozhodla poskytnúť finančné prostriedky z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) a Fondu pre vnútornú bezpečnosť (ISF) vo výške 80 mil. EUR.
2. V rámci prebiehajúcich stavebných bude začiatkom januára 2016 na ostrovoch Lesbos, Leros a Chios vytvorených 4 500 dočasných ubytovacích miest. Tento počet sa po ukončení budovania vstupných centier na ostrovoch Kos a Samos zvýši na 7 000 miest (prvého prijatia).
3. Grécke orgány majú v súčasnosti prijímaciu kapacitu druhej línie v Aténach (Eleonas, Elliniko a Palio Faliro), ktorá umožňuje poskytnúť ubytovanie až 2 900 osobám. Grécko podpísalo s Rozvojovou bankou Rady Európy dohodu o grante na rozšírenie zariadenia v lokalite Eleonas blízko Atén o 500 až 700 miest.
4. V oblasti mesta Eidomeni je kapacita na ubytovanie v stanových halách a stanoch až pre 1 500 osôb.
5. Kapacita pre osoby pred vyhostením v súčasnosti predstavuje 5 400 osôb.
6. Dňa 3. decembra 2015 Grécko požiadalo o aktivovanie mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany (EU CPM). Prostredníctvom tohto mechanizmu sa od členských štátov žiada, aby poskytli materiálnu pomoc na zlepšenie podmienok prijímania.

Čo je ešte potrebné urobiť

1. Grécko potrebuje urýchlene dokončiť budovanie všetkých 7 000 miest na všetkých piatich ostrovoch s vstupnými centrami.
2. Grécko musí zlepšiť prijímanie zraniteľných skupín, a to najmä maloletých bez sprievodu.

3. Treba nájsť štrukturálnejšie riešenia, pokiaľ ide o zaistovanie stravy a ostatných základných potrieb v prijímacích zariadeniach.
4. Grécko by malo naďalej zvyšovať svoju prijímaciu kapacitu v súlade so záväzkami zo stretnutia vedúcich predstaviteľov západného Balkánu.
5. Členské štáty by mali bezodkladne reagovať na žiadosti o pomoc v rámci mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.